

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

вул. Панаса Мирного, 28, м. Київ, 01011, тел. (044) 365 40 00
поштова адреса для листування: вул. Симона Петлюри, 15, м. Київ, 01032
E-mail: info@dbgr.gov.ua, web: www.dbgr.gov.ua, ідентифікаційний код 41760289

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

м. Київ

17 травня 2024 року

Слідчий у кримінальному провадженні – заступник керівника Управління з розслідування злочинів, вчинених у зв'язку із масовими протестами у 2013-2014 роках, Державного бюро розслідувань Яблонський Артем Станіславович, розглянувши матеріали кримінального провадження, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 42015000000001456 від 13.07.2015, та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення підозру особі у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 39, 40, 42, 276-279 КПК України,

ПОВІДОМИВ

Бортнікову Олександрю Васильовичу, 15.11.1951 року народження, громадянину російської федерації, уродженцю м. Перм, рф, відома адреса проживання (перебування): рф, м. москва, вул. Велика Лубянка, буд. 1

про те, що він підозрюється у:

1. організації вчинення громадянами України за попередньою змовою групою осіб державної зради, а саме діянь, умисно вчинених на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній та інформаційній безпеці України шляхом надання представникам іноземної держави допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, тобто у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 111 КК України в редакції Закону України від 05.04.2001 № 2341-III;

2. вчиненні службовою особою за попередньою змовою групою осіб умисних дій, спрямованих на розпалювання національної, релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності, образу почуттів

громадян у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями, тобто у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 161 КК України в редакції Закону України від 05.11.2009 № 1707-VI;
 3. незаконному перешкоджанні проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, вчинене службовою особою за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 2 ст. 28, ст. 340 КК України в редакції Закону України від 05.04.2001 № 2341-III.

**Фактичні обставини вчинення кримінальних правопорушень,
у вчиненні яких підозрюється Бортніков О.В.:**

30.03.2012 політичне керівництво України та лідери Європейського Союзу в м. Брюссель (Бельгія) – глави переговорних делегацій парафували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС, якою визначили Європейський вектор розвитку України.

Однак вже 21.11.2013 Кабінетом Міністрів України прийнято розпорядження, згідно з яким процес підготовки до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, а також дію рішення Кабінету Міністрів України від 18.09.2013 було призупинено.

У зв'язку із незгодою частини населення з призупиненням процесу Євроінтеграції Україною, в центральній частині міста Києва та у всіх регіонах країни почали проводитися мирні акції протесту, з метою припинення яких в ніч з 29.11.2013 на 30.11.2013 правоохоронними органами до учасників вказаних акцій протесту на Майдані Незалежності в місті Києві було застосовано фізичну силу, що супроводжувалось застосуванням спецзасобів та побиттям протестувальників.

В результаті застосування сили підрозділами правоохоронних органів до протестуючих, до акції протесту приєднувались нові учасники, які окрім іншого вимагали конституційної відставки Уряду та Президента України. Не виконуючи вимог протестувальників, політичною владою до міста Києва почали передислоковуватися додаткові підрозділи правоохоронних органів, між якими та протестувальниками, які свою акцію протесту назвали «Євромайдан», виникали сутички.

Події, що відбувались на «Євромайдані» почали виходити з-під контролю влади, а правоохоронні органи, зокрема Міністерство внутрішніх справ України та Служба безпеки України, активно залучалися до придушення мирних акцій протесту та вчинення інших дій для дискредитації їх учасників.

російська федерація постійно відкрито критикувала Євроінтеграційний курс розвитку України, підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами. Дії України розцінені представниками російської федерації як безпосередня загроза економічним та геополітичним інтересам російської федерації, що сприятиме втраті впливу над політичними процесами в Україні та позбавить контролю над її економічною діяльністю, призведе до поглиблення співпраці з Організацією Північноатлантичного договору з метою

досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у цій організації та можливості денонсації угод щодо тимчасового розташування Чорноморського флоту російської федерації на території України – в Автономній Республіці Крим і місті Севастополі, у зв'язку із чим російська федерація прагнула перешкодити цьому, у тому числі шляхом залучення фсб російської федерації.

Використовуючи протистояння, що виникли в Україні між владою і населенням, та маючи на меті використати їх всупереч інтересам нашої держави для проведення підривної діяльності проти України, директором федеральної служби безпеки російської федерації Бортніковим О.В. був розроблений план, що полягав у використанні військово-політичного керівництва України для силової протидії протестним акціям і сприяння у цьому для залишення при владі вищих посадових осіб України, які переслідували такі ж цілі та взаємодіяли з представниками рф задля їх досягнення. Кінцевою метою плану, розробленого Бортніковим О.В., було створення сприятливих для рф умов для анексії частини території України, а у подальшому – знищення української державності та повної окупації території України шляхом розв'язання повномасштабної війни.

Таким чином, в основі плану лежало проведення силовими відомствами рф підривної діяльності проти України, у тому числі із використанням ситуації, яка склалася у м. Києві у зв'язку із протестними акціями, які там відбувалися.

Для реалізації цього плану директором фсб рф Бортніковим О.В. було прийнято рішення залучити громадян України із числа керівництва СБ України, зокрема її Голову Якименка О.Г. (призначеного на посаду Указом Президента України від 09.01.2013 № 9/2013) та окремих підлеглих йому співробітників, організувати вчинення ними злочинів – державної зради і залучити їм пособників з боку співробітників фсб рф, для розпалювання національної, релігійної ворожнечі та ненависті, приниження національної честі та гідності учасників «Євромайдану», образи їх почуттів у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями, а також для незаконного перешкоджання проведенню громадянами України зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій.

З цією метою, не пізніше 01.12.2013 директор фсб рф Бортніков О.В. за допомогою комутатора Держспецзв'язку встановив контакт з Головою СБ України Якименком О.Г., якому у ході особистих розмов, що мали місце 01.12.2013, 06.12.2013, 09.12.2013, 11.12.2013, 12.12.2013 та 13.12.2013, довів вищевказаний план до відома і повідомив йому про необхідність сприяння представникам фсб рф в його реалізації, що у свою чергу обумовлювало вчинення названих злочинів Якименком О.Г. та іншими співробітниками СБ України.

Розуміючи загострення ситуації та можливість зміни політичної влади в Україні і, як наслідок, звільнення з керівних посад в СБ України, Голова Служби безпеки України Якименко О.Г. погодився надати представникам російської федерації в особі фсб рф та її представникам допомогу у проведенні підривної діяльності проти України, у розпалюванні національної, релігійної ворожнечі та ненависті між прихильниками та противниками «Євромайдану», у приниженні національної честі та гідності учасників «Євромайдану», образі почуттів учасників «Євромайдану» у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями, а

також у незаконному перешкоджанні проведенню громадянами України зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій.

При цьому, для повної реалізації зазначеного злочинного плану Якименко О.Г. вирішив залучити громадян України: першого заступника Голови СБ України Тоцького В.В. (призначеного на посаду Указом Президента України від 30.10.2013 № 591/2013), начальника Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжу С.В. (призначеного на посаду Указом Президента України від 03.04.2013 № 191/2013) та начальника Департаменту контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки СБ України Біка В.В. (призначеного на посаду Указом Президента України від 13.04.2012 № 264/2012), з якими вступив у злочинну змову, довів до їх відома злочинний план та розподілив за спільним узгодженням роль кожного.

Так, за цією попередньою злочинною змовою, спрямованою на сприяння співробітникам фсб рф у проведенні підривної діяльності проти України, у розпалюванні національної, релігійної ворожнечі та ненависті між прихильниками та противниками «Євромайдану», у приниженні національної честі та гідності учасників «Євромайдану», образі почуттів учасників «Євромайдану» у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями, у незаконному перешкоджанні проведенню громадянами України зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, Якименко О.Г. взявся координувати та контролювати дії Тоцького В.В., Ганжі С.В. та Біка В.В., доводити до їх відома завдання представників фсб рф, та, у разі необхідності, використовувати займану посаду для всебічного сприяння та усунення перешкод в реалізації спільного злочинного плану.

Далі, не пізніше 12.12.2013, в рамках зазначеного злочинного плану директором фсб рф Бортніковим О.В. було організовано групу співробітників фсб, яких, під виглядом учасників міжнародної конференції, присвяченій проблемам боротьби з кіберзлочинністю, 13.12.2013 було відряджено до м. Києва. До складу вказаної групи, зважаючи на складність завдань та важливість для рф очікуваних результатів, за рішенням Бортнікова О.В. було включено осіб із числа вищого керівного складу фсб рф, а також окремих посадових осіб із числа керівників інших силових відомств, які були позаштатними співробітниками фсб рф.

Так, у період з 13 по 16 грудня 2013 року до м. Києва була відряджена група громадян російської федерації – співробітників фсб рф, окремі з них – позаштатні з інших органів, тобто службових осіб, у кількості 20 осіб, а саме: Хрустальов Віктор Васильович, 27.01.1954 р.н. (анкетні дані документів прикриття, справжні – Золотов Віктор Васильович, 27.01.1954 р.н., заступник головнокомандувача внутрішніми військами мвс російської федерації, генерал-полковник, колишній співробітник кдб срср); Миронов Дмитро Юрійович, 13.10.1968 р.н., помічник міністра внутрішніх справ російської федерації, колишній співробітник кдб срср; Седов Олексій Семенович, 25.01.1975 р.н. (анкетні дані документів прикриття, справжні – Седов Олексій Семенович, 26.08.1954 р.н., начальник Служби захисту конституційного ладу та боротьби з тероризмом фсб рф, генерал-полковник); Жало Олексій Петрович, 05.05.1957 р.н., заступник начальника – начальник управління захисту конституційного ладу Служби захисту

конституційного ладу та боротьби з тероризмом фсб рф, генерал-лейтенант; співробітники фсб рф: Міхеєв Олександр Сергійович, 22.01.1980 р.н. (анкетні дані документів прикриття, справжні – Міхеєв Олександр Сергійович, 22.03.1980 р.н.); Кундельчук Сергій Борисович, 12.03.1969 р.н.; Сводцев Олексій Костянтинович, 05.09.1983 р.н.; Конокотов Сергій Вікторович, 09.09.1981 р.н.; Козлов В'ячеслав Олексійович, 02.10.1952 р.н.; Кузьмін Дмитро Ігорович, 25.12.1981 р.н.; Мезенцев Роман Михайлович, 17.11.1973 р.н.; Терентьев Андрій Юрійович, 24.02.1977 р.н.; Яценко Андрій Анатолійович, 27.05.1966 р.н.; Дейниченко Дмитро Юрійович, 12.11.1968 р.н.; Єгоров Сергій Миколайович, 25.03.1967 р.н.; Павлік Володимир Михайлович, 10.01.1960 р.н.; Першин Максим Петрович, 23.10.1973 р.н. (анкетні дані документів прикриття, справжні – Перепелиця Михайло Прокофійович, 23.10.1973 р.н.); Асабін Вячеслав Євгенович, 25.08.1975 р.н.; Терехов Олексій Юрійович, 02.09.1979 р.н.; Воропаєв Леонід Леонідович, 18.07.1974 р.н. (анкетні дані документів прикриття, справжні – Воронін Леонід Володимирович, 18.07.1974 р.н.).

Залишення групою високопоставлених військовослужбовців фсб рф місця служби та вибуття за кордон у законний спосіб, без відома директора фсб, з огляду на положення п. 239 Статуту внутрішньої служби збройних сил російської федерації, відповідно до якого «порядок виїзду військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом, за межі гарнізону, на території якого вони проходять військову службу, визначається командиром військової частини», є неможливим. Таким чином, директор фсб рф Бортніков О.В., являючись командиром військової частини – центрального управління фсб рф, забезпечив підбір складу групи та видання необхідних розпорядчих документів щодо вибуття членів групи у відрядження до м. Києва з метою виконання його вказівок і завдань по організації злочину – вчинення державної зради особами із числа вищого керівного складу СБ України.

Склад вказаної групи та необхідність організації її зустрічі було доведено директором фсб рф Бортніковим О.В. до відома Голови СБ України Якименка О.Г. під час розмов за допомогою комутатора Держспецзв'язку у період 01-13 грудня 2013 року.

Відповідно до злочинного плану, розробленого Бортніковим О.В., під час відрядження 13-16 грудня 2013 року до м. Києва, вказані співробітники фсб рф шляхом виконання його вказівок повинні забезпечити вчинення державної зради громадянами України із числа керівників Служби безпеки України. З цією метою співробітники фсб, діючи за вказівкою організатора злочину, повинні були надати вищому військово-політичному керівництву України та керівникам силовим відомств всебічну допомогу у заходах щодо протидії протестним акціям, схилити їх до силового придушення акцій шляхом активного залучення спецпідрозділів міліції, внутрішніх військ із застосуванням спецзасобів та вогнепальної зброї, військовослужбовців ЗСУ, здійснити підбір відеоматеріалів та їх публікацію для висвітлення негативної сторони подій акцій протесту, дискредитації цих акцій та їх учасників, розпалювання національної, релігійної ворожнечі та ненависті між мешканцями різних регіонів України та знищення української державності.

З цією метою, напередодні прибуття зазначеної групи співробітників фсб рф до м. Києва, член вказаної групи – заступник головнокомандувача

внутрішніми військами мвс російської федерації Золотов (Хрустальов) В.В., виконуючи свою роль у злочинному плані, розробленому Бортніковим О.В., та ведучи для його досягнення перемовини по лінії командування внутрішніх військ обох країн, переслідуючи спільну злочинну мету щодо перешкоджання протестним акціям, спричинення конфліктів між різними групами громадян України, які брали участь у акціях, запропонував командувачу внутрішніх військ МВС України Шуляку С.М. вирішити питання щодо безоплатного отримання зі сфери управління МО України окремі види матеріально-технічних засобів, у тому числі боєприпаси.

На цю пропозицію Шуляк С.М., не будучи обізнаним із злочинним планом Бортнікова О.В., 12.12.2013 направив лист № 3/22/2-4992 до Міністерства оборони України стосовно вирішення питання щодо безоплатної передачі зі сфери управління МО України до сфери управління Головного управління внутрішніх військ МВС України, військовослужбовці яких безпосередньо протистояли учасникам акцій, окремих видів матеріально-технічних засобів, а саме: 9 мм пістолетних патронів – 4000000 шт., 14,5 мм патронів холостих – 150000 шт., 40 мм пострілів ВОГ-25 – 100000 шт., наметів УСБ-56 – 200 к-тів, наметів УСТ-56 – 150 к-тів, кухонь причепних КП-125 (КП-130) – 50 од., термосів ТВН-36 (ТВН-12, Т-6) – 1050 шт.

Вказані боєприпаси та матеріально-технічні засоби у відповідності до злочинного плану передбачалося, у тому числі за сприяння співробітників фсб рф, які мали прибути до м. Києва, використати у разі необхідності застосування силових методів для розгону учасників акцій протесту, а також для забезпечення тривалого перебування особового складу внутрішніх військ МВС України у польових умовах в зимовий період.

У свою чергу Якименко О.Г., Тоцький В.В. та Ганжа С.В., діючи за вказівкою Бортнікова О.В. документально оформили нібито існування терористичної загрози з боку учасників «Євромайдану», штучно створивши привід для використання вказаних боєприпасів та матеріально-технічних засобів.

З цією метою начальник Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжа С.В. дав вказівку підлеглим співробітникам скласти та надав до Антитерористичного центру при Службі безпеки України ряд листів, а також доповідних записок Голові Служби безпеки України про можливі терористичні загрози під час проведення акцій протесту, частину яких підписав особисто, хоча в дійсності акції носили виключно мирний характер та відомості про терористичні загрози дійсності не відповідали, а саме:

- лист № 5/2/2-28410Т від 12.11.2013 та доповідна записка № 33/4387 від 23.11.2013;
- лист № 5/2/2-28526Т від 24.11.2013 та доповідна записка № 33/4416 від 25.11.2013;
- лист № 5/2/2-29121Т від 39.11.2013 та доповідна записка № 33/4500 від 30.11.2013;
- лист № 5/2/2-29917Т від 08.12.2013;
- лист № 5/2/2-31956Т від 28.12.2013 та доповідна записка № 33/4946 від 30.12.2013;

- лист № 5/2/2-8321 від 31.01.2014 та доповідна записка № 33/36т від 31.01.2014.

За результатами розгляду вказаних листів та доповідних записок, спіучасниками Ганжі С.В. – керівником Антитерористичного центру при Службі безпеки України Тоцьким В.В. та Головою Служби безпеки України Якименком О.Г., за погодженням із Бортніковим О.В. та у відповідності до розробленого ним плану, були прийняті рішення № 33/4386Т від 23.11.2013 про приведення сил та засобів КГ АТЦ при ГУ СБУ у м. Києві та Київській області та ЦСО «А» СБУ у готовність за ступенем «Підвищена», рівень терористичної загрози визначено – «Потенційна»; рішення № 33/4415Т від 25.11.2013 про приведення підрозділів КГ АТЦ при ГУ СБУ у м. Києві та Київській області та ЦСО «А» СБУ у готовність за ступенем «Підвищена», рівень терористичної загрози визначено – «Потенційна»; рішення № 33/4501Т від 30.11.2013 про продовження перебування сил та засобів КГ АТЦ при ГУ СБУ у м. Києві та Київській області та ЦСО «А» СБУ у готовності за ступенем «Підвищена», рівень терористичної загрози визначено – «Потенційна»; рішення № 33/4612Т від 08.12.2013 про продовження перебування сил та засобів КГ АТЦ при ГУ СБУ у м. Києві та Київській області та ЦСО «А» СБУ у готовності за ступенем «Підвищена», рівень терористичної загрози визначено – «Потенційна»; рішення № 33/4947Т від 30.12.2013 про приведення сил та засобів КГ АТЦ при ГУ СБУ у м. Києві та Київській області, ЦСО «А» СБУ та ДЗНД СБУ у готовність за ступенем «Підвищена», рівень терористичної загрози визначено – «Потенційна»; рішення № 33/37Т від 31.01.2014 про приведення сил та засобів КГ АТЦ при ГУ СБУ у м. Києві та Київській області, ЦСО «А» СБУ та ДЗНД СБУ у готовність за ступенем «Підвищена», рівень терористичної загрози визначено – «Потенційна».

З огляду на викладене, начальник Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжа С.В., діючи на виконання плану, розробленого директором фсб рф Бортніковим О.В., доведеного до нього Головою Служби безпеки України Якименком О.Г., у співучасті із останнім та керівником Антитерористичного центру при Службі безпеки України Тоцьким В.В., ініціював прийняття відповідних управлінських рішень про приведення сил та засобів АТЦ при СБУ у готовність та підвищення рівня терористичних загроз, яких в дійсності не існувало, а надалі – підготовки та проведення антитерористичних заходів у м. Києві.

Іншою важливою складовою підривної діяльності проти України, передбаченою розробленим Бортніковим О.В. планом було збирання відеоматеріалів і публікацій для подальшого висвітлення негативної сторони подій на «Євромайдані» і створення видимості хибності європейського вектору розвитку зовнішніх відносин України, зокрема шляхом перекручування, хибного тлумачення, компонування зафіксованої у таких відеоматеріалах, публікаціях інформації, її подальшому висвітленні через підконтрольні владі російської федерації медіаресурси, для зміни свідомості та ставлення громадян України щодо дійсності та значення подій, що насправді відбувались в Україні, проведення підривної діяльності проти України у іноземних державах, у тому числі країнах ЄС, а також для загострення протистояння прихильників та противників «Євромайдану», розпалювання національної, релігійної ворожнечі

та ненависті між ними, приниження національної честі та гідності учасників «Євромайдану», образу почуттів учасників «Євромайдану» у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями.

Виконання цього завдання було покладено Бортніковим О.В. на співробітників фсб рф, яких було відряджено до м. Києва на період 13-16 грудня 2013 року, та залучених Тоцьким В.В., Ганжою С.В. та Біком В.В. співробітників СБ України, які повинні були вищевказані відеоматеріали і публікації зібрати та опублікувати в мережі Інтернет.

Далі, діючи за вказівкою Бортнікова О.В., доведено йому до відома під час розмов за допомогою комутатора Держспецзв'язку у період 01-13 грудня 2013 року, Якименко О.Г. доручив Біку О.В. організувати зустріч співробітників фсб рф, які 13.12.2013 мали прибути до міжнародного аеропорту «Бориспіль».

У свою чергу, начальник ДКІБ СБ України Бік В.В. (обвинувальний акт відносно якого за ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 111, ч. 3 ст. 407 КК України у кримінальному провадженні № 2201400000000328 від 04.08.2014, з якого виділене кримінальне провадження № 4201500000001456 від 13.07.2015, направлено до суду та кримінальне провадження закрито судом на підставі п. 5 ч. 1 ст. 284 КК України), діючи на виконання попередньої домовленості із Головою СБ України Якименком О.Г., та виконуючи свою роль у спільному злочинному плані, в порушення вимог Інструкції про порядок міжнародних зносин, затвердженої наказом СБ України №73/ДСК від 05.02.2008, приховуючи дійсну мету приїзду вищевказаних працівників фсб рф шляхом її маскуванню під виглядом участі в міжнародній конференції, присвяченій проблемам боротьби із кіберзлочинністю, 13.12.2013 о 10 год 00 хв зустрів названу групу співробітників фсб рф, які прибули рейсом № 1804 «Шереметьєво – Київ» у Міжнародному аеропорту (Україна, Київська область, м. Бориспіль) та забезпечив проходження ними у цьому аеропорту паспортного контролю за спрощеною процедурою. Після цього Бік В.В., на заздальгідь підготовлених ним автомобілях, що належать Службі безпеки України, супроводив зазначених співробітників фсб рф до приміщення ДКІБ СБУ, розташованого за адресою: м. Київ, провулок Політехнічний, 4.

Далі Бік В.В., за вказівкою Якименка О.Г., діючи умисно, на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній та інформаційній безпеці України, на виконання своєї ролі у злочинному плані, здійснив заходи щодо розміщення зазначеної групи співробітників іноземної спецслужби, забезпечення їх окремими службовими приміщеннями ДКІБ СБ України, засобами мобільного зв'язку та доступом до мережі Інтернет.

Також, з метою приховування факту незаконного перебування на території України співробітників фсб рф, за вказівкою Якименка О.Г., їх проживання було організоване Біком В.В. на території навчального центру ЦСО «А» СБ України, розташованого неподалік урочища «Конча-Заспа» поблизу м. Києва, де вони були забезпечені також урядовим зв'язком.

У період з 13 по 16 грудня 2013 року Якименко О.Г., Бік В.В., Тоцький В.В. та Ганжа С.В. провели із зазначеними 20 співробітниками фсб рф, які діяли за завданням Бортнікова О.В., ряд зустрічей у приміщенні ДКІБ СБ України, що розташоване за адресою м. Київ, провулок Політехнічний, 4, в ході яких

отримали від указаних представників іноземної спецслужби остаточне злочинне завдання, спрямоване на надання допомоги представникам іноземної держави в особі фсб рф та її представників на проведення підривної діяльності проти України, яке полягало, зокрема, у зібранні та передачі їм інформації (відеоматеріалів, публікацій у ЗМІ та інше), що з негативної сторони висвітлювала б прихильників «Євромайдану» та події навколо нього, наслідки можливого підписання Україною угоди про Асоціацію й вступу до Євросоюзу, критикувала дії представників опозиції, а також вчинення дій, направлених на дестабілізацію відносин між політичними силами та окремими соціальними групами всередині України, протидію протестним акціям, створення негативного іміджу Євроінтеграційного курсу держави в міжнародному середовищі, а також яка б розпалювала національну, релігійну ворожнечу та ненависть між прихильниками та противниками «Євромайдану», принижувала б національну честь та гідність учасників «Євромайдану», ображала б почуття учасників «Євромайдану» у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями.

За отриманим від директора фсб рф Бортнікова О.В. завданням, Якименко О.Г. повинен був забезпечити складання та підписання документів, що приховують дійсні наміри приїзду представників фсб рф до України, а також керувати діями підпорядкованих йому співробітників СБ України Тоцьким В.В., Ганжею С.В. та Біком В.В., організовуючи таким чином виконання злочинного плану Бортнікова О.В.

Роль, відведена Тоцькому В.В. та Ганжі С.В. у їх спільному плані, полягала, зокрема, в організації відшукання в мережі Інтернет вищевказаних відеоматеріалів та публікацій для подальшої їх передачі Біку В.В.

В свою чергу, на Біка В.В. у спільному злочинному плані, окрім забезпечення зустрічі співучасників – співробітників фсб рф, забезпечення їх засобами мобільного зв'язку, комп'ютерною технікою і проживанням, також покладалося виконання завдань, поставлених організаторами фсб рф щодо передачі, розміщення визначеними способами зібраних відеоматеріалів та публікацій, інформування про результат.

На групу співробітників фсб рф Бортніковим О.В. було покладено завдання щодо сприяння Якименку О.Г., Біку В.В., Тоцькому В.В. та Ганжі С.В. у вчиненні дій, направлених на державну зраду, зокрема у проведенні підривної діяльності проти України, що полягала у відшуванні, збиранні та використанні загальнодоступних відеоматеріалів, публікацій в Інтернет виданнях тощо, для подальшого використання у проведенні інформаційної боротьби проти України шляхом провокації конфліктів між представниками різних політичних поглядів та жителів різних регіонів України, розпалювання недовіри між ними та загострення боротьби і національних конфліктів, дискредитації подій, що відбувалися на «Євромайдані», протидії протестним акціям, створення негативного іміджу України в українському та міжнародному середовищі, сприянню розв'язуванню суспільно-політичних, ідеологічних, національних та територіальних конфліктів, а також для загострення протистояння прихильників та противників «Євромайдану», розпалювання національної, релігійної ворожнечі та ненависті між ними, приниження національної честі та гідності

учасників «Євромайдану», образу почуттів учасників «Євромайдану» у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями.

На виконання своєї ролі у спільному злочинному плані начальник ДКІБ СБ України Бік В.В. повинен був доручити підпорядкованим йому працівникам ДКІБ СБ України створення акаунту користувача в Інтернет-ресурсі «YouTube.com», розміщення на ньому переданих йому співробітниками ДЗНД СБУ за вказівкою Ганжі С.В. та Тоцького В.В. відеоматеріалів, а також подальше скерування до фсб рф електронною поштою посилань на опубліковані таким чином відеоматеріали у загальному доступі.

При цьому, Бік В.В. та Ганжа С.В., щоб не бути в подальшому викритими у своїй злочинній діяльності, не розкривали підлеглим їм співробітникам дійсного наміру своїх дій з надання представникам іноземної держави в особі фсб рф допомоги в проведенні підривної діяльності проти України.

У подальшому, Голова СБ України Якименко О.Г., перший заступник Голови СБ України Тоцький В.В., начальник Департаменту контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки СБ України Бік В.В. та начальник Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжа С.В., діючи в інтересах фсб рф, на виконання поставленого злочинного завдання, в порушення ч. 2 ст. 19, ст. 65 Конституції України, ст. ст. 1-4 Закону України «Про Службу безпеки України», ст. ст. 1, 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», ст. ст. 1, 4 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24.03.1999 № 551-XIV, ст. 11 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, а також прийнятим Військової присязі та зобов'язанню працівника Служби безпеки України, зобов'язанню громадянина України у зв'язку із допуском до державної таємниці, приступили до подальшого виконання названих злочинів, шляхом надання відповідних вказівок та доручень підлеглим працівникам СБ України щодо збору описаної інформації та передачі її для розповсюдження спільно з вищевказаними представниками фсб рф у мережі Інтернет.

У подальшому, з метою надання іноземній державі та її представнику – директору фсб рф Бортнікову О.В., допомоги в проведенні підривної діяльності проти України Якименко О.Г., Тоцький В.В., Бік В.В. та Ганжа С.В., діючи умисно, на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, завдаючи шкоду державній та інформаційній безпеці України, в порушення ч. 2 ст. 19, ст. 65 Конституції України, ст. ст. 1-4 Закону України «Про Службу безпеки України», ст. ст. 1, 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», ст. ст. 1, 4 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24.03.1999 № 551-XIV, ст. 11 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, а також прийнятим Військової присязі та зобов'язанню працівника Служби безпеки України, зобов'язанню громадянина України у зв'язку із допуском до державної таємниці, діючи за попередньою змовою, у період з грудня 2013 року по лютий 2014 року організували збирання підлеглими співробітниками СБ України, які не були обізнані щодо їх злочинних намірів, інформації (відеоматеріалів, статей та ін.), зміст якої може бути використаний у створенні негативного образу учасників

«Євромайдану», представників опозиційних сил, прихильників націоналістичних поглядів та побудови української держави на засадах ідей національної самосвідомості та ідентичності, учасників національно-визвольного руху середини ХХ століття (ОУН, УПА) в очах українського суспільства та всієї світової спільноти, а також недоброзичливому ставленню до них, висвітлення учасників ОУН та воїнів УПА як прибічників фашизму, а лідерів і активістів сучасного націоналістичного руху в Україні, активістів «Євромайдану» та опозиційних до правлячої партії та на той час Президента України Януковича В.Ф. політичних сил – послідовниками фашизму, пропагуванні їх неповноцінності за ознаками ідеологічних та політичних переконань, та навпаки – зверхності і винятковості прибічників тодішнього Президента України й прихильників ідеї відродження радянського майбутнього в Україні, а також поширення якої б розпалювало національну, релігійну ворожнечу та ненависть між прихильниками та противниками «Євромайдану», принижувало б національну честь та гідність учасників «Євромайдану», ображало б почуття учасників «Євромайдану» у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями.

Метою збору таких матеріалів була їх подальша передача представникам фсб рф для використання у ході проведення інформаційної підривної діяльності проти України, тобто спланованих дій, спрямованих на аудиторію шляхом впливу на її свідомість і поведінку за допомогою використання організованої інформації та інформаційних технологій для досягнення певної мети, шляхом провокації конфліктів між представниками різних політичних поглядів та мешканцями східних і західних регіонів України, розпалення недовіри між ними та загострення політичної боротьби і національних конфліктів, дискредитації подій, що відбувались на «Євромайдані», протидії протестним акціям, створення негативного іміджу України в українському та міжнародному середовищі, сприяння розв'язанню суспільно-політичних, ідеологічних, національних та територіальних конфліктів, а також для розпалювання національної, релігійної ворожнечі та ненависті між прихильниками та противниками «Євромайдану», приниження національної честі та гідності учасників «Євромайдану», образи почуттів учасників «Євромайдану» у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями.

У свою чергу зазначена група співробітників фсб рф, на виконання поставленого директором фсб рф Бортніковим О.В. завдання, сприяла громадянам України – Голові Служби безпеки України Якименку О.Г., першому заступнику Голови СБ України Тоцькому В.В., начальнику Департаменту контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки СБ України Біку В.В. та начальнику Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжі С.В. вчиненню державної зради, незаконного перешкоджання протестним акціям та розпалюванню національної, релігійної ворожнечі та ненависті, шляхом надання порад, вказівок, усунення перешкод щодо відшукання, збирання, компонування та використання загальнодоступних відеоматеріалів, публікацій в Інтернет-виданнях тощо, створення каналів і способів розміщення – використання для проведення інформаційної боротьби проти України та із використанням наявного в російській федерації

медіаресурсу, спотворення фактичних подій, які насправді відбувались в Україні та викривлення дійсного уявлення осіб, до яких були доведені такі відомості, штучно надаючи їм відтінку агресивності та пропаганди насилля.

Зокрема, вищевказані співучасники злочину з числа співробітників фсб рф, будучи організованими директором фсб рф Бортніковим О.В. та діючи за його завданням, умисно, на виконання спільного злочинного умислу, направлено на заподіяння шкоди територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній та інформаційній безпеці України, а також на розпалювання національної, релігійної ворожнечі та ненависті, перебуваючи в приміщеннях ДКІБ СБ України, що за адресою: м. Київ, провулок Політехнічний, 4, з метою сприяння Якименку О.Г., Тоцькому В.В., Біку В.В. та Ганжі С.В. у вчиненні злочину, у період з 13.12.2013 до 16.12.2013 здійснювали контроль за діями рядових працівників СБ України, яких Якименко О.Г., Тоцький В.В., Бік В.В. та Ганжа С.В. залучили, без сповіщення про свої злочинні плани, до збору та подальшого розміщення в мережі Інтернет зазначеної інформації.

При цьому, вищевказані співучасники злочину з числа співробітників фсб рф, будучи організованими директором фсб рф Бортніковим О.В. та діючи за його завданням, умисно із вказаною метою, забезпечили шляхом надання порад, вказівок, усунення перешкод збір силами особового складу ДКІБ СБ України відеоматеріалів, що висвітлювали події, які відбувались на «Євромайдані», їх запис на DVD, CD диски і флеш-накопичувачі та в подальшу передачу зібраних матеріалів начальнику ДКІБ СБ України Біку В.В.

Після цього вищевказані співучасники злочину з числа співробітників фсб рф, перебуваючи у період з 13.12.2013 до 16.12.2013 у приміщеннях ДКІБ СБ України, що за адресою: м. Київ, провулок Політехнічний, 4, на виконання спільного із директором фсб рф Бортніковим О.В. злочинного умислу, з метою сприяння Голові СБ України Якименку О.Г., першому заступнику Голови СБ України Тоцькому В.В., начальнику Департаменту контррозвідального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки СБ України Біку В.В. та начальнику Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжі С.В., вчинили подальші активні дії, спрямовані на проведення підривної діяльності проти України, незаконне перешкоджання протестним акціям та розпалювання національної, релігійної ворожнечі та ненависті, а саме: надавали поради, вказівки та інше сприяння в обробленні та компонуванні відеозаписів щодо подій на «Євромайдані», надаючи їм негативного змісту, шляхом здійснення завідомо неправдивих коментарів, сфальсифікованих заяв і назв, підготувавши таким чином інформаційну операцію, тобто дії, спрямовані на аудиторію для впливу на свідомість і поведінку за допомогою інформаційних технологій.

У подальшому Бік В.В. у період з 15.12.2013 по 04.02.2014 відповідно до своєї ролі у злочинному плані давав співробітникам 4 відділу 2 управління ДКІБ СБ України, які не були обізнані щодо дійсних злочинних намірів останнього, вказівки розміщати на спеціально зареєстрованій за сприяння вказаних співробітників фсб сторінці в мережі Інтернет користувача (акаунту) «Re Post» Інтернет-ресурсу «YouTube.com» опрацьовані співробітниками фсб відеозаписи.

Зокрема, на виконання вказівки Біка В.В. за сприяння вищевказаних співучасників злочину з числа співробітників фсб рф, які були організованими директором фсб рф Бортніковим О.В. та діяли за його завданням на вказаній сторінці Інтернет-ресурсу «YouTube.com» було розміщено 257 відеоматеріалів, опрацьованих зазначеними співробітниками фсб рф, зокрема, під назвами: «Гадина ЕВРОМАЙДАНА», «Новости 22 01 2014», «Еврофашисты на ЕВРОМАЙДАНЕ», «Табачник воскресив Адольфа Гітлера! див з 4'50», «Тягнибок фашисты и бандеровцы Украина 2004», «харьков не пустили в киев», «Выкидыши Физ культуры Иудей Кличко», «Посольство США пикетовали», «Майдан», «Майданутые», «Марионетки Майдана».

При цьому, у розміщених на сторінці користувача під іменем «Re Post» Інтернет-ресурсу YouTube.com відеоматеріалах, зокрема, у фрагментах текстів відеозаписів «Гадина ЕВРОМАЙДАНА», «Табачник воскресив Адольфа Гітлера! див з 4'50» містяться пропагандистські висловлювання, зміст яких спрямований на створення негативного образу тих, хто не поділяє радикальні націоналістичні погляди промовця (промовців) та на пропагування певних агресивних дій по відношенню представників інших (не української) національностей та прихильників протилежних політичних поглядів. Ці заклики та пропагандистські висловлювання можуть бути спрямовані на провокацію конфліктів між представниками різних політичних поглядів в Україні, розпалення недовіри між ними, що, загалом може сприяти розв'язанню суспільно-політичних, ідеологічних, національних та територіальних конфліктів. Містяться пропагандистські висловлювання, зміст яких полягає у змалюванні учасників ОУН та воїнів УПА «галицькими ублюдками», прибічниками фашизму, а лідерів і активістів сучасного націоналістичного руху в Україні, активістів Євромайдану та опозиційних до правлячої на період складання текстів партії, уряду і Президента фракцій, послідовниками «проклятого народами фашизму», а також у пропагуванні їх неповноцінності за ознаками ідеологічних і політичних переконань.

У фрагментах тексту відеофайлу «Гадина ЕВРОМАЙДАНА» містяться заклики та висловлювання пропагандистського характеру, зміст яких, як впливає із значень використаних у цих фрагментах лексем, полягає у змалюванні негативного агресивного образу учасників Євромайдану, прихильників націоналістичних поглядів та побудови української держави на засадах націоналістичних ідей, а також у зверненні до реципієнтів із закликом до здійснення певних агресивних дій по відношенню до них. Крім того, в тексті відеофайлу міститься висловлювання пропагандистського характеру, зміст якого, як впливає із значень використаних в ньому лексем, полягає у змалюванні негативного агресивного ставлення учасників визвольного націоналістичного руху в Україні до представників інших (не української) національностей.

Також у фрагменті тексту відеофайлу «Еврофашисты на ЕВРОМАЙДАНЕ» міститься висловлювання пропагандистського характеру, зміст якого, виходячи із значень лексем, використаних в ньому, є агресивним за своїм характером і полягає у поширенні суспільно-політичної думки мовця про певні агресивні дії прихильників націоналістичних поглядів по відношенню до

їх політичних опонентів, а також у змалюванні негативного образу (за допомогою негативно забарвленої лексики) цих політичних опонентів, що, загалом, у контексті назви тексту відеофайлу сприяє формуванню негативного образу євромайданівців, як прихильників фашистської ідеології, та пропагуванню їх агресивних дій по відношенню до представників протилежних (не націоналістичних) політичних поглядів. Містяться висловлювання пропагандистського характеру, зміст яких полягає у змалюванні лідерів і активістів сучасного націоналістичного руху в Україні, активістів Євромайдану та одного з лідерів опозиційних сил «фашистами», прихильниками європейського майбутнього України, що сповідують фашистську ідеологію та у пропагуванні їх неповноцінності за ознаками ідеологічних і політичних переконань, а також висловлювання про пропагування винятковості та зверхності однієї нації (української) по відношенню до інших (не українських) націй.

Аналогічно містяться висловлювання пропагандистського характеру, зміст якого полягає у змалюванні негативного агресивного ставлення учасників визвольного націоналістичного руху в Україні до прихильників протилежних політичних поглядів та представників інших (не української) національностей, і, у контексті назви відеофайлу «Тягнибок фашисты и бандеровцы Украина 2004», спрямований на формування негативного агресивного образу українських націоналістів, як прихильників фашистської ідеології, та пропагуванні їх агресивних дій по відношенню до їх політичних опонентів та представників інших (не української) національностей.

У фрагментах тексту відеофайлу «харьков не пустили в киев» містяться висловлювання пропагандистського характеру, зміст яких полягає у змалюванні негативного та агресивного образу євромайданівців, та в пропаганді їх неповноцінності за ознаками політичних переконань, а також у протиставленні їм позитивного образу тих, хто виступає проти ідей Євромайдану та в пропаганді їх винятковості по відношенню до політичних опонентів.

Заголовок тексту відеофайлу «Выкидыши Физ культуры Иудей Кличко» є висловлюванням, що містить ознаки пропаганди винятковості, зверхності або неповноцінності осіб за ознаками їх релігійних переконань, належності до тієї чи іншої нації, етнічного походження, релігійних переконань.

Текст відеофайлу «Посольство США пикетовали» містить висловлювання, в яких наявні ознаки пропаганди винятковості, зверхності або неповноцінності осіб за ознаками їх релігійних переконань, належності до тієї чи іншої нації, етнічного походження, релігійних переконань.

У фрагменті тексту відеофайлу «Табачник воскресил Адольфа Гитлера! див з 4'50» міститься висловлювання пропагандистського характеру, зміст якого, виходячи із значень лексем, використаних в ньому, є агресивним за своїм характером і полягає у поширенні суспільно-політичної думки мовця про певні агресивні дії прихильників націоналістичних поглядів по відношенню до їх політичних опонентів, а також у змалюванні негативного образу (за допомогою негативно забарвленої лексики) цих політичних опонентів, що загалом сприяє формуванню негативного агресивного образу євромайданівців, як прихильників фашистської ідеології, та пропагуванню їх агресивних дій по відношенню до

представників протилежних (не націоналістичних) політичних поглядів. У контексті назви відеофайлу формують його ідейно-тематичну спрямованість: змалювання учасників сучасного націоналістичного руху в Україні та одного з лідерів опозиційних сил прихильниками фашистської ідеології.

Аналогічно у фрагментах текстів відеофайлів «Майдан», «Время новостей», «Майданутые» містяться висловлювання пропагандистського характеру зміст яких полягає в поширенні суспільно-політичних думок та фактів, які в негативній формі (за допомогою негативно-забарвленої лексики) зображують учасників протестних акцій в Україні, що розпочалися 21 листопада 2013 року, їх агресивні дії по відношенню до політичних опонентів, та, з урахуванням контексту подій, що відбувалися в Україні загалом на період складання текстів відеофайлів, виходячи із ситуації, яка викликала їх створення, зважаючи на їх стилістичні особливості і значення використаних в них лексем, може бути спрямований на посилення непорозуміння між представниками різних політичних поглядів в Україні.

Крім цього, відеозапис під назвою «Марионетки Майдана» містить нібито розмову західних політичних діячів, у якій вони обговорюють питання призначення українських політиків на ті чи інші посади. Зі змісту вказаної розмови слідує, що Україна не приймає рішення про призначення на найвищі державні посади у конституційний спосіб, а відповідні питання приймаються країнами Заходу, тобто Україна є несамостійною та неповноцінною державою.

Відтак, фрагменти відеозаписів «Гади́на ЕВРОМАЙДАНА», «Новости 22 01 2014», «Еврофашисты на ЕВРОМАЙДАНЕ», «Табачник воскресил Адольфа Гитлера! див з 4'50», «Тягнибок фашисты и бандеровцы Украина 2004», «харьков не пустили в киев», «Выкидыши Физ культуры Иудей Кличко», «Посольство США пикетовали», «Майдан», «Майданутые», «Марионетки Майдана» містять відомості, що виражають негативне ставлення мовця до певних представників української національної групи і спрямовані на розпалювання національної ворожнечі та ненависті, релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності, образу почуттів громадян у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями, на пряме обмеження прав громадян за ознаками їх політичних переконань та за ознаками національної (етнічної) належності, висловлюють хибні твердження щодо несамостійності та неповноцінності Української держави.

У подальшому Бік В.В., виконуючи злочинне завдання Бортнікова О.В., доведене до нього Головою СБ України Якименком О.Г. та вищевказаними співробітниками фсб рф щодо надання допомоги у проведенні підривної діяльності проти України, незаконного перешкоджання протестним акціям та розпалювання національної ворожнечі та ненависті, релігійної ворожнечі та ненависті, приниження національної честі та гідності, образи почуттів громадян у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями, з відома і за попередніми порадами вищевказаних співучасників злочину з числа співробітників фсб рф, надав вказівку співробітникам 4 відділу 2 управління ДКІБ СБ України направляти посилання на вищевказані відеоматеріали, завантажені на сторінку користувача під іменем «Re Post» Інтернет-ресурсу «YouTube.com» 17.12.2013, 08.01.2014, 09.01.2014, 11.01.2014, 16.01.2014 та 23.01.2014 з електронної

поштової скриньки ДКІБ СБ України «htcu@ssu.gov.ua» на електронну поштову скриньку Центру інформаційної безпеки фсб рф «cybercrime@fsb.ru», що останні, не усвідомлюючи злочинного характеру вказівки Біка В.В., виконали.

При цьому, з метою приховування факту незаконного перебування на території України групи співробітників фсб рф, надання вигляду законності їх знаходження у приміщеннях ДКІБ СБ України та загалом на території України, для уникнення подальшого притягнення до відповідальності за вчинені злочини, Бік В.В. за вказівкою Якименка О.Г., використовуючи підлеглих йому співробітників ДКІБ СБ України, які не були обізнані щодо його злочинних намірів, підготував 23.12.2013 (тобто вже після залишення 16.12.2013 делегацією фсб рф території України) наступні документи:

- 1) рапорт на прийом делегації представників спецслужб в рамках Комісії з інформаційної безпеки при Раді керівників органів безпеки і спецслужб СНД;
- 2) програму прийому делегації представників спецслужб в рамках Комісії з інформаційної безпеки при Раді керівників органів безпеки і спецслужб.

Надалі, директор фсб рф Бортніков О.В. організував використання зазначених та інших одержаних внаслідок вчинених Головою СБ України Якименком О.Г., першим заступником Голови СБ України Тоцьким В.В., начальником Департаменту контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки СБ України Біком В.В. та начальником Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжею С.В. злочинних дій відомостей за допомогою засобів масової інформації для проведення підривної діяльності проти України, що виразилось в організації та проведенні спеціальних інформаційних операцій, метою яких було спотворення свідомості частини населення країни, зміна світоглядних настанов, зародження сумніву в необхідності та доцільності спільного існування в самостійній, унітарній, суверенній державі Україна з європейським вектором розвитку, втручання у внутрішню та зовнішню політику держави. Зокрема, підбурювання до міжетнічних конфліктів, розпалювання сепаратистських настроїв серед населення окремих регіонів України (Автономної Республіки Крим та Південно-Східних областей), провокування соціальних, політичних, національних зіткнень, формування хибного образу частини українського населення як «націонал-фашистів» тощо, котрі мають інші духовні та моральні цінності, які пропагують культ насильства та знуцання над російськомовними населенням України, та прихильниками поглиблення асиметричних Україно-російських відносин, та такі дії сприяли розпалюванню національної ворожнечі та ненависті, релігійної ворожнечі та ненависті, приниженню національної честі та гідності, образі почуттів громадян у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями.

Така підривна діяльність проти України, організована директором фсб рф Бортніковим О.В., була проведена Головою СБ України Якименком О.Г., першим заступником Голови СБ України Тоцьким В.В., начальником Департаменту контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки СБ України Біком В.В. та начальником Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжею С.В. за пособництва вищевказаних співучасників злочину з числа співробітників фсб рф, в інтересах іноземної держави – рф, з метою заподіяння шкоди суверенітету,

територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній та інформаційній безпеці України, незаконного перешкоджання протестним акціям, розпалювання національної ворожнечі та ненависті, релігійної ворожнечі та ненависті, приниженню національної честі та гідності, образі почуттів громадян у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями, сприяла спеціальним службам російської федерації в організації не передбачених Конституцією України референдумів в Автономній Республіці Крим, Донецькій та Луганській областях щодо їх незаконного відокремлення від України, та призвела до втрати Україною частин своєї території у вигляді анексії російською федерацією Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, утворення не передбачених законами України збройних формувань у складі терористичних організацій «Донецька народна республіка» та «Луганська народна республіка», тимчасової втрати суверенної влади України на окремих територіях держави.

В результаті анексії підрозділами Збройних Сил РФ території АР Крим та міста Севастополя, яка стала можливою внаслідок зазначених злочинних дій Бортнікова О.В. та інших співучасників, державі Україна через протиправне перешкоджання щодо володіння, користування і розпорядження майном та майновими правами, які знаходяться на вказаних окупованих територіях, заподіяно збитки державним інтересам у розмірі 1 080 352 000 000,00 (один трильйон вісімдесят мільярдів триста п'ятдесят два мільйони) гривень.

Таким чином Бортніков Олександр Васильович підозрюється в організації вчинення державної зради громадянами України – співробітниками СБ України: Якименком Олександром Григоровичем, Біком Володимиром Валентиновичем, Тоцьким Володимиром Володимировичем та Ганжею Сергієм Валентиновичем, а саме діянь, умисно вчинених на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній та інформаційній безпеці України, шляхом надання представникам іноземної держави – російської федерації в особі федеральної служби безпеки російської федерації та представників цієї служби допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, вчиненої за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 111 КК України в редакції Закону України від 05.04.2001 №2341-III.

Крім того, за описаних обставин, Золотов В.В. (Хрустальов В.В.), Миронов Д.Ю., Седов О.С., Жало О.П., Міхеєв О.С., Кундельчук С.Б., Сводцев О.К., Конокотов С.В., Козлов В.О., Кузьмін Д.І., Мезенцев Р.М., Терентьев А.Ю., Яценко А.А., Дейниченко Д.Ю., Єгоров С.М., Павлік В.М., Перепелиця М.П. (Першин М.П.), Асабін В.Є., Терехов О.Ю., Воронін Л.В. (Воропаєв Л.Л.), будучи працівниками правоохоронних органів та представниками влади РФ, тобто службовими особами, будучи організованими директором фсб РФ Бортніковим О.В. та діючи за його завданням, перебуваючи у період з 13.12.2013 до 16.12.2013 у приміщеннях ДКІБ СБ України, що за адресою: м. Київ, провулок Політехнічний, 4, на виконання спільного із Бортніковим О.В. злочинного плану з метою сприяння Голові СБ України Якименку О.Г., першому заступнику

Голови СБ України Тоцькому В.В., начальнику Департаменту контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки СБ України Біку В.В. та начальнику Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжі С.В., вчинили активні дії, спрямовані на розпалювання національної, релігійної ворожнечі та ненависті, а саме: надавали поради, вказівки та інше сприяння в обробленні та компонуванні відеозаписів щодо подій на «Євромайдані», надаючи їм негативного змісту, шляхом здійснення завідомо неправдивих коментарів, сфальсифікованих заяв і назв, підготувавши таким чином інформаційну операцію, тобто дії спрямовані на аудиторію для впливу на свідомість і поведінку за допомогою інформаційних технологій.

У подальшому Бік В.В. у період з 15.12.2013 по 04.02.2014 відповідно до своєї ролі у злочинному плані надавав співробітникам 4 відділу 2 управління ДКІБ СБ України, які не були обізнані щодо дійсних злочинних намірів останнього, вказівки розміщати на спеціально зареєстрованій за сприяння вказаних з числа співробітників фсб рф, які діяли за завданням Бортнікова О.В., сторінці в мережі Інтернет користувача (акаунту) «Re Post» Інтернет-ресурсу «YouTube.com» опрацьовані співробітниками фсб відеозаписи.

Зокрема, на виконання вказівки Біка В.В. за сприяння вищевказаних співучасників злочину з числа співробітників фсб рф, які були організованими директором фсб рф Бортніковим О.В. та діяли за його завданням на вказаній сторінці Інтернет-ресурсу «YouTube.com» було розміщено 257 відеоматеріалів, опрацьованих зазначеними співробітниками фсб рф, зокрема, під назвами: «Гади́на ЕВРОМАЙДАНА», «Новости 22 01 2014», «Еврофашисты на ЕВРОМАЙДАНЕ», «Табачник воскресив Адольфа Гітлера! див з 4'50», «Тягнибок фашисты и бандеровцы Украина 2004», «харьков не пустили в киев», «Выкидыши Физ культуры Иудей Кличко», «Посольство США пикетовали», «Майдан», «Майданутые», «Марионетки Майдана».

При цьому, у розміщених на сторінці користувача під іменем «Re Post» Інтернет-ресурсу YouTube.com відеоматеріалах, зокрема, у фрагментах текстів відеозаписів «Гади́на ЕВРОМАЙДАНА», «Табачник воскресив Адольфа Гітлера! див з 4'50» містяться пропагандистські висловлювання, зміст яких спрямований на створення негативного образу тих, хто не поділяє радикальні націоналістичні погляди промовця (промовців) та на пропагування певних агресивних дій по відношенню представників інших (не української) національностей та прихильників протилежних політичних поглядів. Ці заклики та пропагандистські висловлювання можуть бути спрямовані на провокацію конфліктів між представниками різних політичних поглядів в Україні, розпалення недовіри між ними, що, загалом може сприяти розв'язанню суспільно-політичних, ідеологічних, національних та територіальних конфліктів. Містяться пропагандистські висловлювання, зміст яких полягає у змалюванні учасників ОУН та воїнів УПА «галицькими ублюдками», прибічниками фашизму, а лідерів і активістів сучасного націоналістичного руху в Україні, активістів Євромайдану та опозиційних до правлячої на період складання текстів партії, уряду і Президента фракцій, послідовниками

«проклятого народами фашизму», а також у пропагуванні їх неповноцінності за ознаками ідеологічних і політичних переконань.

У фрагментах тексту відеофайлу «Гадина ЕВРОМАЙДАНА» містяться заклики та висловлювання пропагандистського характеру, зміст яких, як впливає із значень використаних у цих фрагментах лексем, полягає у змалюванні негативного агресивного образу учасників Євромайдану, прихильників націоналістичних поглядів та побудови української держави на засадах націоналістичних ідей, а також у зверненні до реципієнтів із закликом до здійснення певних агресивних дій по відношенню до них. Крім того, в тексті відеофайлу міститься висловлювання пропагандистського характеру, зміст якого, як впливає із значень використаних в ньому лексем, полягає у змалюванні негативного агресивного ставлення учасників визвольного націоналістичного руху в Україні до представників інших (не української) національностей.

Також у фрагменті тексту відеофайлу «Єврофашисти на ЕВРОМАЙДАНЕ» міститься висловлювання пропагандистського характеру, зміст якого, виходячи із значень лексем, використаних в ньому, є агресивним за своїм характером і полягає у поширенні суспільно-політичної думки мовця про певні агресивні дії прихильників націоналістичних поглядів по відношенню до їх політичних опонентів, а також у змалюванні негативного образу (за допомогою негативно забарвленої лексики) цих політичних опонентів, що, загалом, у контексті назви тексту відеофайлу сприяє формуванню негативного образу євромайданівців, як прихильників фашистської ідеології, та пропагуванню їх агресивних дій по відношенню до представників протилежних (не націоналістичних) політичних поглядів. Містяться висловлювання пропагандистського характеру, зміст яких полягає у змалюванні лідерів і активістів сучасного націоналістичного руху в Україні, активістів Євромайдану та одного з лідерів опозиційних сил «фашистами», прихильниками європейського майбутнього України, що сповідають фашистську ідеологію та у пропагуванні їх неповноцінності за ознаками ідеологічних і політичних переконань, а також висловлювання про пропагування винятковості та зверхності однієї нації (української) по відношенню до інших (не українських) націй.

Аналогічно містяться висловлювання пропагандистського характеру, зміст якого полягає у змалюванні негативного агресивного ставлення учасників визвольного націоналістичного руху в Україні до прихильників протилежних політичних поглядів та представників інших (не української) національностей, і, у контексті назви відеофайлу «Тягнибок фашисти и бандеровцы Украина 2004», спрямований на формування негативного агресивного образу українських націоналістів, як прихильників фашистської ідеології, та пропагуванні їх агресивних дій по відношенню до їх політичних опонентів та представників інших (не української) національностей.

У фрагментах тексту відеофайлу «харьков не пустили в киев» містяться висловлювання пропагандистського характеру, зміст яких полягає у змалюванні негативного та агресивного образу євромайданівців, та в пропаганді їх неповноцінності за ознаками політичних переконань, а також у протиставленні

їм позитивного образу тих, хто виступає проти ідей Євромайдану та в пропаганді їх винятковості по відношенню до політичних опонентів.

Заголовок тексту відеофайлу «Выкидыши Физ культуры Иудей Кличко» є висловлюванням, що містить ознаки пропаганди винятковості, зверхності або неповноцінності осіб за ознаками їх релігійних переконань, належності до тієї чи іншої нації, етнічного походження, релігійних переконань.

Текст відеофайлу «Посольство США пікетували» містить висловлювання, в яких наявні ознаки пропаганди винятковості, зверхності або неповноцінності осіб за ознаками їх релігійних переконань, належності до тієї чи іншої нації, етнічного походження, релігійних переконань.

У фрагменті тексту відеофайлу «Табачник воскресив Адольфа Гітлера! див з 4'50» міститься висловлювання пропагандистського характеру, зміст якого, виходячи із значень лексем, використаних в ньому, є агресивним за своїм характером і полягає у поширенні суспільно-політичної думки мовця про певні агресивні дії прихильників націоналістичних поглядів по відношенню до їх політичних опонентів, а також у змалюванні негативного образу (за допомогою негативно забарвленої лексики) цих політичних опонентів, що загалом сприяє формуванню негативного агресивного образу євромайданівців, як прихильників фашистської ідеології, та пропагуванню їх агресивних дій по відношенню до представників протилежних (не націоналістичних) політичних поглядів. У контексті назви відеофайлу формують його ідейно-тематичну спрямованість: змалювання учасників сучасного націоналістичного руху в Україні та одного з лідерів опозиційних сил прихильниками фашистської ідеології.

Аналогічно у фрагментах текстів відеофайлів «Майдан», «Время новостей», «Майданутые» містяться висловлювання пропагандистського характеру зміст яких полягає в поширенні суспільно-політичних думок та фактів, які в негативній формі (за допомогою негативно-забарвленої лексики) зображують учасників протестних акцій в Україні, що розпочалися 21 листопада 2013 року, їх агресивні дії по відношенню до політичних опонентів, та, з урахуванням контексту подій, що відбувалися в Україні загалом на період складання текстів відеофайлів, виходячи із ситуації, яка викликала їх створення, зважаючи на їх стилістичні особливості і значення використаних в них лексем, може бути спрямований на посилення непорозуміння між представниками різних політичних поглядів в Україні.

Крім цього, відеозапис під назвою «Марионетки Майдана» містить нібито розмову західних політичних діячів, у якій вони обговорюють питання призначення українських політиків на ті чи інші посади. Зі змісту вказаної розмови слідує, що Україна не примає рішення про призначення на найвищі державні посади у конституційний спосіб, а відповідні питання приймаються країнами Заходу, тобто Україна є несамостійною та неповноцінною державою.

Відтак, фрагменти відеозаписів «Гадина ЕВРОМАЙДАНА», «Новости 22 01 2014», «Еврофашисты на ЕВРОМАЙДАНЕ», «Табачник воскресив Адольфа Гітлера! див з 4'50», «Тягнибок фашисты и бандеровцы Украина 2004», «харьков не пустили в киев», «Выкидыши Физ культуры Иудей Кличко», «Посольство США пікетували», «Майдан», «Майданутые», «Марионетки Майдана» містять відомості, що виражають негативне ставлення мовця до певних представників

української національної групи і спрямовані на розпалювання національної ворожнечі та ненависті, релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності, образу почуттів громадян у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями, на пряме обмеження прав громадян за ознаками їх політичних переконань та за ознаками національної (етнічної) належності, висловлюють хибні твердження щодо несаможитності та неповноцінності Української держави.

У подальшому Бік В.В., виконуючи злочинне завдання Бортнікова О.В., доведено до нього Головою СБ України Якименком О.Г. та вищевказаними співробітниками фсб рф щодо надання допомоги у розпалюванні національної ворожнечі та ненависті, релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності, образу почуттів громадян у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями, з відома і за попередніми порадами вищевказаних співучасників злочину з числа співробітників фсб рф, надав вказівку співробітникам 4 відділу 2 управління ДКІБ СБ України направляти посилання на вищевказані відеоматеріали, завантажені на сторінку користувача під іменем «Re Post» Інтернет-ресурсу «YouTube.com» 17.12.2013, 08.01.2014, 09.01.2014, 11.01.2014, 16.01.2014 та 23.01.2014 з електронної поштової скриньки ДКІБ СБ України «htcu@ssu.gov.ua» на електронну поштову скриньку Центру інформаційної безпеки фсб рф «cybercrime@fsb.ru», що останні, не усвідомлюючи злочинного характеру вказівки Біка В.В., виконали.

Надалі, директор фсб рф Бортніков О.В. організував використання зазначених та інших одержаних внаслідок вчинених Головою СБ України Якименком О.Г., першим заступником Голови СБ України Тоцьким В.В., начальником Департаменту контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки СБ України Біком В.В. та начальником Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжею С.В. злочинних дій відомостей за допомогою засобів масової інформації для проведення підривної діяльності проти України, що виразилось в організації та проведенні спеціальних інформаційних операцій, метою яких було спотворення свідомості частини населення країни, зміна світоглядних настанов, зародження сумніву в необхідності та доцільності спільного існування в самостійній, унітарній, суверенній державі Україна з європейським вектором розвитку, втручання у внутрішню та зовнішню політику держави. Зокрема, підбурювання до міжетнічних конфліктів, розпалювання сепаратистських настроїв серед населення окремих регіонів України (Автономної Республіки Крим та Південно-Східних областей), провокування соціальних, політичних, національних зіткнень, формування хибного образу частини українського населення як «націонал-фашистів» тощо, котрі мають інші духовні та моральні цінності, які пропагують культ насильства та знушення над російськомовними населенням України, та прихильниками поглиблення асиметричних Україно-російських відносин, та такі дії сприяли розпалюванню національної ворожнечі та ненависті, релігійної ворожнечі та ненависті, приниженню національної честі та гідності, образі почуттів громадян у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями.

Таким чином Бортніков Олександр Васильович підозрюється у вчиненні службовою особою за попередньою змовою групою осіб умисних

дій, спрямованих на розпалювання національної, релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності, образі почуттів громадян у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями, тобто у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 161 КК України в редакції Закону України від 05.11.2009 № 1707-VI.

Крім того, за описаних обставин, Золотов В.В. (Хрустальов В.В.), Миронов Д.Ю., Сєдов О.С., Жало О.П., Міхеєв О.С., Кундельчук С.Б., Сводцев О.К., Конокотов С.В., Козлов В.О., Кузьмін Д.І., Мезенцев Р.М., Терентьев А.Ю., Яценко А.А., Дейниченко Д.Ю., Єгоров С.М., Павлік В.М., Перепелиця М.П. (Першин М.П.), Асабін В.Є., Терехов О.Ю., Воронін Л.В. (Воропаєв Л.Л.), будучи працівниками правоохоронних органів та представниками влади рф, тобто службовими особами, будучи організованими директором фсб рф Бортніковим О.В. та діючи за його завданням, перебуваючи у період з 13.12.2013 до 16.12.2013 у приміщеннях ДКІБ СБ України, що за адресою: м. Київ, провулок Політехнічний, 4, на виконання спільного із Бортніковим О.В. злочинного умислу з метою сприяння Голові СБ України Якименку О.Г., першому заступнику Голови СБ України Тоцькому В.В., начальнику Департаменту контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки СБ України Біку В.В. та начальнику Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжі С.В., вчинили активні дії, спрямовані на незаконне перешкоджання проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, а саме: надавали поради, вказівки та інше сприяння в обробленні та компонуванні відеозаписів щодо подій на «Євромайдані», надаючи їм негативного змісту, шляхом здійснення завідомо неправдивих коментарів, сфальсифікованих заяв і назв, підготувавши таким чином інформаційну операцію. Подальша публікація скомпонованих відеозаписів, які відображали події Євромайдану з негативної сторони, у засобах масової інформації, формувала як у громадян України, так і громадян інших держав, хибне розуміння змісту та мети акцій протесту, що були спрямовані не на повалення конституційного ладу, а на його захист від злочинних дій влади.

Так, у період з 15.12.2013 по 04.02.2014 Бік В.В., відповідно до своєї ролі у злочинному плані надавав співробітникам 4 відділу 2 управління ДКІБ СБ України, які не були обізнані щодо дійсних злочинних намірів останнього, вказівки розміщати на спеціально зареєстрованій за сприяння вказаних з числа співробітників фсб рф, які діяли за завданням Бортнікова О.В., сторінці в мережі Інтернет користувача (акаунту) «Re Post» Інтернет-ресурсу «YouTube.com» опрацьовані співробітниками фсб відеозаписи.

Зокрема, на виконання вказівки Біка В.В. за сприяння вищевказаних співучасників злочину з числа співробітників фсб рф, які були організованими директором фсб рф Бортніковим О.В. та діяли за його завданням на вказаній сторінці Інтернет-ресурсу «YouTube.com» було розміщено 257 відеоматеріалів, опрацьованих зазначеними співробітниками фсб рф, зокрема, під назвами: «Гадина ЕВРОМАЙДАНА», «Новости 22 01 2014», «Еврофашисты на ЕВРОМАЙДАНЕ», «Табачник воскресил Адольфа Гитлера! див з 4'50», «Тягнибок фашисты и бандеровцы Украина 2004», «харьков не пустили в киев»,

«Выкидыши Физ культуры Иудей Кличко», «Посольство США пікетували», «Майдан», «Майданутые», «Марионетки Майдана».

При цьому, у розміщених на сторінці користувача під іменем «Re Post» Інтернет-ресурсу YouTube.com відеоматеріалах, зокрема, у фрагментах текстів відеозаписів «Гади́на ЕВРОМАЙДАНА», «Табачник воскресив Адольфа Гітлера! див з 4'50» містяться пропагандистські висловлювання, зміст яких спрямований на створення негативного образу тих, хто не поділяє радикальні націоналістичні погляди промовця (промовців) та на пропагування певних агресивних дій по відношенню представників інших (не української) національностей та прихильників протилежних політичних поглядів. Ці заклики та пропагандистські висловлювання можуть бути спрямовані на провокацію конфліктів між представниками різних політичних поглядів в Україні, розпалення недовіри між ними, що, загалом може сприяти розв'язанню суспільно-політичних, ідеологічних, національних та територіальних конфліктів. Містяться пропагандистські висловлювання, зміст яких полягає у змалюванні учасників ОУН та воїнів УПА «галицькими ублюдками», прибічниками фашизму, а лідерів і активістів сучасного націоналістичного руху в Україні, активістів Євромайдану та опозиційних до правлячої на період складання текстів партії, уряду і Президента фракцій, послідовниками «проклятого народами фашизму», а також у пропагуванні їх неповноцінності за ознаками ідеологічних і політичних переконань.

У фрагментах тексту відеофайлу «Гади́на ЕВРОМАЙДАНА» містяться заклики та висловлювання пропагандистського характеру, зміст яких, як впливає із значень використаних у цих фрагментах лексем, полягає у змалюванні негативного агресивного образу учасників Євромайдану, прихильників націоналістичних поглядів та побудови української держави на засадах націоналістичних ідей, а також у зверненні до реципієнтів із закликом до здійснення певних агресивних дій по відношенню до них. Крім того, в тексті відеофайлу міститься висловлювання пропагандистського характеру, зміст якого, як впливає із значень використаних в ньому лексем, полягає у змалюванні негативного агресивного ставлення учасників визвольного націоналістичного руху в Україні до представників інших (не української) національностей.

Також у фрагменті тексту відеофайлу «Єврофашисты на ЕВРОМАЙДАНЕ» міститься висловлювання пропагандистського характеру, зміст якого, виходячи із значень лексем, використаних в ньому, є агресивним за своїм характером і полягає у поширенні суспільно-політичної думки мовця про певні агресивні дії прихильників націоналістичних поглядів по відношенню до їх політичних опонентів, а також у змалюванні негативного образу (за допомогою негативно забарвленої лексики) цих політичних опонентів, що, загалом, у контексті назви тексту відеофайлу сприяє формуванню негативного образу євромайданівців, як прихильників фашистської ідеології, та пропагуванню їх агресивних дій по відношенню до представників протилежних (не націоналістичних) політичних поглядів. Містяться висловлювання пропагандистського характеру, зміст яких полягає у змалюванні лідерів і активістів сучасного націоналістичного руху в Україні, активістів Євромайдану

та одного з лідерів опозиційних сил «фашистами», прихильниками європейського майбутнього України, що сповідують фашистську ідеологію та у пропагуванні їх неповноцінності за ознаками ідеологічних і політичних переконань, а також висловлювання про пропагування винятковості та зверхності однієї нації (української) по відношенню до інших (не українських) націй.

Аналогічно містяться висловлювання пропагандистського характеру, зміст якого полягає у змалюванні негативного агресивного ставлення учасників визвольного націоналістичного руху в Україні до прихильників протилежних політичних поглядів та представників інших (не української) національностей, і, у контексті назви відеофайлу «Тягнибок фашисты и бандеровцы Украина 2004», спрямований на формування негативного агресивного образу українських націоналістів, як прихильників фашистської ідеології, та пропагуванні їх агресивних дій по відношенню до їх політичних опонентів та представників інших (не української) національностей.

У фрагментах тексту відеофайлу «харьков не пустили в киев» містяться висловлювання пропагандистського характеру, зміст яких полягає у змалюванні негативного та агресивного образу євромайданівців, та в пропаганді їх неповноцінності за ознаками політичних переконань, а також у протиставленні їм позитивного образу тих, хто виступає проти ідей Євромайдану та в пропаганді їх винятковості по відношенню до політичних опонентів.

Заголовок тексту відеофайлу «Выкидыши Физ культуры Иудей Кличко» є висловлюванням, що містить ознаки пропаганди винятковості, зверхності або неповноцінності осіб за ознаками їх релігійних переконань, належності до тієї чи іншої нації, етнічного походження, релігійних переконань.

Текст відеофайлу «Посольство США пикетовали» містить висловлювання, в яких наявні ознаки пропаганди винятковості, зверхності або неповноцінності осіб за ознаками їх релігійних переконань, належності до тієї чи іншої нації, етнічного походження, релігійних переконань.

У фрагменті тексту відеофайлу «Табачник воскресил Адольфа Гитлера! див з 4'50» міститься висловлювання пропагандистського характеру, зміст якого, виходячи із значень лексем, використаних в ньому, є агресивним за своїм характером і полягає у поширенні суспільно-політичної думки мовця про певні агресивні дії прихильників націоналістичних поглядів по відношенню до їх політичних опонентів, а також у змалюванні негативного образу (за допомогою негативно забарвленої лексики) цих політичних опонентів, що загалом сприяє формуванню негативного агресивного образу євромайданівців, як прихильників фашистської ідеології, та пропагуванню їх агресивних дій по відношенню до представників протилежних (не націоналістичних) політичних поглядів. У контексті назви відеофайлу формують його ідейно-тематичну спрямованість: змалювання учасників сучасного націоналістичного руху в Україні та одного з лідерів опозиційних сил прихильниками фашистської ідеології.

Аналогічно у фрагментах текстів відеофайлів «Майдан», «Время новостей», «Майданутые» містяться висловлювання пропагандистського характеру зміст яких полягає в поширенні суспільно-політичних думок та фактів, які в негативній формі (за допомогою негативно-забарвленої лексики)

зображують учасників протестних акцій в Україні, що розпочалися 21 листопада 2013 року, їх агресивні дії по відношенню до політичних опонентів, та, з урахуванням контексту подій, що відбувалися в Україні загалом на період складання текстів відеофайлів, виходячи із ситуації, яка викликала їх створення, зважаючи на їх стилістичні особливості і значення використаних в них лексем, може бути спрямований на посилення непорозуміння між представниками різних політичних поглядів в Україні.

Крім цього, відеозапис під назвою «Марионетки Майдана» містить нібито розмову західних політичних діячів, у якій вони обговорюють питання призначення українських політиків на ті чи інші посади. Зі змісту вказаної розмови слідує, що Україна не примає рішення про призначення на найвищі державні посади у конституційний спосіб, а відповідні питання приймаються країнами Заходу, тобто Україна є несамостійною та неповноцінною державою.

Відтак, фрагменти відеозаписів «Гади́на ЕВРОМАЙДАНА», «Новости 22 01 2014», «Еврофашисты на ЕВРОМАЙДАНЕ», «Табачник воскресил Адольфа Гітлера! див з 4'50», «Тягнибок фашисты и бандеровцы Украина 2004», «харьков не пустили в киев», «Выкидыши Физ культуры Иудей Кличко», «Посольство США пикетовали», «Майдан», «Майданутые», «Марионетки Майдана» містять відомості, що виражають негативне ставлення мовця до певних представників української національної групи і спрямовані на розпалювання національної ворожнечі та ненависті, релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності, образу почуттів громадян у зв'язку з їхніми ідеологічними переконаннями, на пряме обмеження прав громадян за ознаками їх політичних переконань та за ознаками національної (етнічної) належності, висловлюють хибні твердження щодо несамостійності та неповноцінності Української держави.

У подальшому Бік В.В., виконуючи злочинне завдання Бортнікова О.В., доведене до нього Головою СБ України Якименком О.Г. та вищевказаними співробітниками фсб рф щодо надання допомоги у незаконному перешкоджанні протестним акціям, з відома і за попередніми порадами вищевказаних співучасників злочину з числа співробітників фсб рф, надав вказівку співробітникам 4 відділу 2 управління ДКІБ СБ України направляти посилання на вищевказані відеоматеріали, завантажені на сторінку користувача під іменем «Re Post» Інтернет-ресурсу «YouTube.com» 17.12.2013, 08.01.2014, 09.01.2014, 11.01.2014, 16.01.2014 та 23.01.2014 з електронної поштової скриньки ДКІБ СБ України «htcu@ssu.gov.ua» на електронну поштову скриньку Центру інформаційної безпеки фсб рф «cybercrime@fsb.ru», що останні, не усвідомлюючи злочинного характеру вказівки Біка В.В., виконали.

Надалі, з метою незаконного перешкоджання проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, директор фсб рф Бортніков О.В. організував використання зазначених та інших одержаних внаслідок вчинених Головою СБ України Якименком О.Г., першим заступником Голови СБ України Тоцьким В.В., начальником Департаменту контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки СБ України Біком В.В. та начальником Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжею С.В. злочинних дій відомостей за допомогою засобів масової інформації. Публікація

скомпонованих відеозаписів, які відображали події Євромайдану з негативної сторони, у засобах масової інформації, формувала у громадян України та у громадян інших держав хибне розуміння змісту та мети акцій протесту, посилювала протидію акціям з боку членів так званого «Антимайдану» та інших противників акцій, не сприяла подальшій підтримці акцій особами, які займали нейтральну позицію, викликала сумніви у доцільності акцій та участі в них у їх учасників, тобто такі дії перешкоджали організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій.

З цією ж метою, напередодні прибуття зазначеної групи співробітників фсб рф до м. Києва, член вказаної групи – заступник головнокомандувача внутрішніми військами мвс російської федерації Золотов (Хрустальов) В.В., виконуючи свою роль у злочинному плані, розробленому Бортніковим О.В., та ведучи для його досягнення перемовини по лінії командування внутрішніх військ обох країн, переслідуючи спільну злочинну мету щодо перешкоджання протестним акціям, спричинення конфліктів між різними групами громадян України, які брали участь у акціях, запропонував командувачу внутрішніх військ МВС України Шуляку С.М. вирішити питання щодо безоплатного отримання зі сфери управління МО України окремі види матеріально-технічних засобів, у тому числі боєприпаси.

На цю пропозицію Шуляк С.М., не будучи обізнаним із злочинним планом Бортнікова О.В., 12.12.2013 направив лист № 3/22/2-4992 до Міністерства оборони України стосовно вирішення питання щодо безоплатної передачі зі сфери управління МО України до сфери управління Головного управління внутрішніх військ МВС України, військовослужбовці яких безпосередньо протистояли учасникам акцій, окремих видів матеріально-технічних засобів, а саме: 9 мм пістолетних патронів – 4000000 шт., 14,5 мм патронів холостих – 150000 шт., 40 мм пострілів ВОГ-25 – 100000 шт., наметів УСБ-56 – 200 к-тів, наметів УСТ-56 – 150 к-тів, кухонь причепних КП-125 (КП-130) – 50 од., термосів ТВН-36 (ТВН-12, Т-6) – 1050 шт.

Вказані боєприпаси та матеріально-технічні засоби у відповідності до злочинного плану передбачалося, у тому числі за сприяння співробітників фсб рф, які мали прибути до м. Києва, використати у разі необхідності застосування силових методів для розгону учасників акцій протесту, а також для забезпечення тривалого перебування особового складу внутрішніх військ МВС України у польових умовах в зимовий період.

У свою чергу Якименко О.Г., Тоцький В.В. та Ганжа С.В., діючи за вказівкою Бортнікова О.В., з метою перешкоджання організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, документально оформили нібито існування терористичної загрози з боку учасників «Євромайдану», штучно створивши привід для використання вказаних боєприпасів та матеріально-технічних засобів.

Так, діючи у межах розробленого Бортніковим О.В. злочинного плану, за вказівкою Голови Служби безпеки України Якименка О.Г., начальник Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжа С.В., переслідуючи спільну злочинну мету щодо незаконного перешкоджання організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій,

надав вказівку підлеглим співробітникам скласти та надав до Антитерористичного центру при Службі безпеки України ряд листів, а також доповідних записок Голові Служби безпеки України про можливі терористичні загрози під час проведення акцій протесту, частину з яких підписав особисто, хоча в дійсності акції носили виключно мирний характер та відомості про терористичні загрози дійсності не відповідали, а саме:

- лист № 5/2/2-28410Т від 12.11.2013 та доповідна записка № 33/4387 від 23.11.2013;
- лист № 5/2/2-28526Т від 24.11.2013 та доповідна записка № 33/4416 від 25.11.2013;
- лист № 5/2/2-29121Т від 30.11.2013 та доповідна записка № 33/4500 від 30.11.2013;
- лист № 5/2/2-29917Т від 08.12.2013;
- лист № 5/2/2-31956Т від 28.12.2013 та доповідна записка № 33/4946 від 30.12.2013;
- лист № 5/2/2-8321 від 31.01.2014 та доповідна записка № 33/36т від 31.01.2014.

За результатами розгляду вказаних листів та доповідних записок, спіучасниками Ганжі С.В. – керівником Антитерористичного центру при Службі безпеки України Тоцьким В.В. та Головою Служби безпеки України Якименком О.Г., за погодженням із Бортніковим О.В. та у відповідності до розробленого ним плану, були прийняті рішення № 33/4386Т від 23.11.2013 про приведення сил та засобів КГ АТЦ при ГУ СБУ у м. Києві та Київській області та ЦСО «А» СБУ у готовність за ступенем «Підвищена», рівень терористичної загрози визначено – «Потенційна»; рішення № 33/4415Т від 25.11.2013 про приведення підрозділів КГ АТЦ при ГУ СБУ у м. Києві та Київській області та ЦСО «А» СБУ у готовність за ступенем «Підвищена», рівень терористичної загрози визначено – «Потенційна»; рішення № 33/4501Т від 30.11.2013 про продовження перебування сил та засобів КГ АТЦ при ГУ СБУ у м. Києві та Київській області та ЦСО «А» СБУ у готовність за ступенем «Підвищена», рівень терористичної загрози визначено – «Потенційна»; рішення № 33/4612Т від 08.12.2013 про продовження приведення сил та засобів КГ АТЦ при ГУ СБУ у м. Києві та Київській області та ЦСО «А» СБУ у готовність за ступенем «Підвищена», рівень терористичної загрози визначено – «Потенційна»; рішення № 33/4947Т від 30.12.2013 про приведення сил та засобів КГ АТЦ при ГУ СБУ у м. Києві та Київській області, та ЦСО «А» СБУ та ДЗНД СБУ у готовність за ступенем «Підвищена», рівень терористичної загрози визначено – «Потенційна»; рішення № 33/37Т від 31.01.2014 про приведення сил та засобів КГ АТЦ при ГУ СБУ у м. Києві та Київській області, та ЦСО «А» СБУ та ДЗНД СБУ у готовність за ступенем «Підвищена», рівень терористичної загрози визначено – «Потенційна».

З огляду на викладене, начальник Департаменту захисту національної державності СБ України Ганжа С.В., діючи на виконання плану, розробленого директором фсб рф Бортніковим О.В., доведеного до нього Головою Служби безпеки України Якименком О.Г., у співучасті із останнім та першим заступником Голови СБ України – керівником Антитерористичного центру при Службі безпеки України Тоцьким В.В., ініціював прийняття відповідних

управлінських рішень про приведення сил та засобів АТЦ при СБУ у готовність та підвищення рівня терористичних загроз, який в дійсності не існувало, а надалі – підготовки та проведення антитерористичних заходів у м. Києві. Метою вказаних ініціатив Ганжі С.В. та рішень його співучасників, у тому числі Бортнікова О.В., було незаконне перешкоджання організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій.

Таким чином Бортніков Олександр Васильович підозрюється у незаконному перешкодженні організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, яке було вчинено службовою особою за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого частиною 2 статті 28 Кримінального кодексу України, статтею 340 Кримінального кодексу України (в редакції Закону від 05.04.2001).

Слідчий у кримінальному провадженні –
заступник керівника
Управління з розслідування злочинів,
вчинених у зв'язку з із масовими
протестами у 2013-2014 роках,
Державного бюро розслідувань

Артем ЯБЛОНСЬКИЙ

ПОГОДЖУЮ

Старший прокурор групи прокурорів
у кримінальному провадженні –
прокурор другого відділу
процесуального керівництва
Департаменту організації, процесуального
керівництва досудовим розслідуванням
та підтримання публічного обвинувачення
у кримінальних провадженнях про злочини,
вчинені у зв'язку із масовими
протестами у 2013-2014 роках,
Офісу Генерального прокурора
«17» травня 2024 року

Олег МОГИЛЬНИЙ

ПРАВА ПІДОЗРЮВАНОВОГО

Підозрюваному у відповідності до вимог статей 20, 42, 276, 277 Кримінального процесуального кодексу України повідомлено та роз'яснено права підозрюваного, передбачені наступними нормами чинного законодавства України.

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

Стаття 42. Підозрюваний, обвинувачений

1. Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 цього Кодексу, повідомлено про підозру, особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального

правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

{Частина перша статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1689-VII від 07.10.2014}

2. Обвинуваченим (підсудним) є особа, обвинувальний акт щодо якої переданий до суду в порядку, передбаченому статтею 291 цього Кодексу.

Особою, стосовно якої зібрано достатньо доказів для повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, але не повідомлено про підозру у зв'язку з її смертю, є фізична особа, стосовно якої за результатами проведеного досудового розслідування настав випадок та існують підстави, передбачені частиною першою статті 276 цього Кодексу для повідомлення про підозру, але якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 цього Кодексу, не повідомлено про підозру через її смерть.

{Частина другу статті 42 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 2462-IX від 27.07.2022}

3. Підозрюваний, обвинувачений має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діяч; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;

{Пункт 3 частини третьої статті 42 в редакції Закону № 1637-IX від 14.07.2021}

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;
- 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;
- 18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

4. Обвинувачений також має право:

- 1) брати участь під час судового розгляду у допиті свідків обвинувачення або вимагати їхнього допиту, а також вимагати виклику і допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення;
- 2) збирати і подавати суду докази;
- 3) висловлювати в судовому засіданні свою думку щодо клопотань інших учасників судового провадження;
- 4) виступати в судових дебатах;
- 5) ознайомлюватися з журналом судового засідання та технічним записом судового процесу, які йому зобов'язані надати уповноважені працівники суду, і подавати щодо них свої зауваження;
- 6) оскаржувати в установленому цим Кодексом порядку судові рішення та ініціювати їх перегляд, знати про подані на них апеляційні та касаційні скарги, заяви про їх перегляд, подавати на них заперечення;
- 7) отримувати роз'яснення щодо порядку підготовки та використання досудової доповіді, відмовлятися від участі у підготовці досудової доповіді;
- {Частина четверту статті 42 доповнено пунктом 7 згідно із Законом № 1492-VIII від 07.09.2016}
- 8) брати участь у підготовці досудової доповіді, надавати представнику персоналу органу пробації інформацію, необхідну для підготовки такої доповіді, ознайомлюватися з текстом досудової доповіді, подавати свої зауваження та уточнення.
- {Частина четверту статті 42 доповнено пунктом 8 згідно із Законом № 1492-VIII від 07.09.2016}
5. Підозрюваний, обвинувачений мають також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.
6. Підозрюваний, обвинувачений, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

7. Підозрюваний, обвинувачений зобов'язаний:

- 1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;
- 2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;
- 3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду;
- 4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу пробації, необхідну для підготовки досудової доповіді.
- {Частина сьому статті 42 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 1492-VIII від 07.09.2016}
8. Підозрюваному, обвинуваченому вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням особою, яка здійснює таке повідомлення.

Про підозру мені повідомлено, примірник повідомлення про підозру та пам'ятку про процесуальні права і обов'язки підозрюваного вручено, права підозрюваного оголошено, роз'яснено та вони є зрозумілими.

Повідомлення про підозру отримав _____

« ____ » _____ 20 ____ об « ____ » год. « ____ » хв.

На виконання ст. ст. 278, 279, ч. ч. 1-2 ст. 135, ч. 3 ст. 111 КПК України дане повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри та повідомлення про нову підозру вручено у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

Письмове повідомлення про підозру і пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного вручив:

Слідчий у кримінальному провадженні –
заступник керівника

Управління з розслідування злочинів,
вчинених у зв'язку з із масовими
протестами у 2013-2014 роках,
Державного бюро розслідувань

« 17 » 05 20 24 року

Артем ЯБЛОНСЬКИЙ